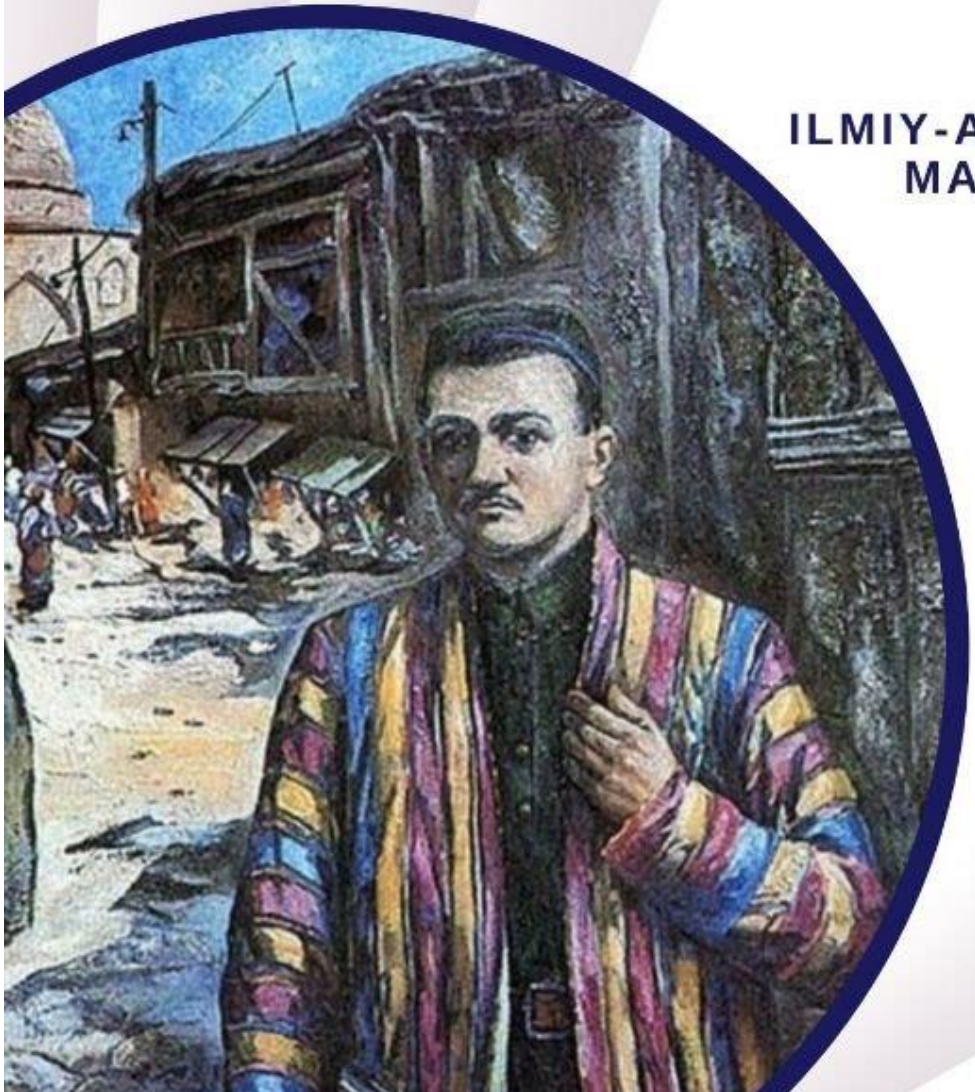
ABDULLA QODIRIY

VA

YANGI O‘ZBEK ADABIYOTI

ILMIY-AMALIY ANJUMAN
MATERIALLARI

2024

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI FANLAR AKADEMIYASI

O‘ZBEK TILI, ADABIYOTI VA FOLKLORI INSTITUTI

TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI YOZUVCHILAR UYUSHMASI

“ABDULLA QODIRIY IJODI VA YANGI O‘ZBEK ADABIYOTI”

mavzusida respublika ilmiy-nazariy anjumani to‘plami

Toshkent – 2024

Tahrir hay’ati: **A.Ulug‘ov**
D.Xoldorov
O.To‘laboyev
O.Usmonov
U.Rasulova
R.To‘laboyeva

Mas’ul muharrir: **prof. Bahodir Karimov**

ABDULLA QODIRIY IJODI VA YANGI O‘ZBEK ADABIYOTI

To‘plamdan respublika konferensiyasi materiallari o‘rin olgan. Maqolalarda filologiya ilmining turli sohalariga oid ilmiy kuzatishlar jamlangan bo‘lib, mazkur sohaga oid barcha mutaxassislarga mo‘ljallangan.

voqealarni asos qilib oladi. Obraz tanlashda ham aynan shu yo‘ldan boradi. Hikoyalarda voqealar tafsilotidan ko‘ra unga nisbatan adibning tahliliy munosabati ustunlik qiladi. Yozuvchining ayrim hikoyalarida syujet voqealari keskin rivojlanadi, u kitobxonning qiziqishini oshiradi, unda syujet unsurlari aniq tasvirlanadi, ayniqsa, yechim salmoqli ahamiyatga ega bo‘ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Қуронов Д., Мамажонов З., Шералиева М. Адабиётшунослик луғати. Тошкент. Akademnashr, 2013. – Б.288.
2. Sulton I. Adabiyot nazariyasi. – Toshkent., 2005.–.B.108.
3. Бобоев Т. Адабиётшунослик асослари. – Тошкент., 2002. –Б.108.
4. Quronov D. Adabiyotshunoslikka kirish. – Toshkent., 2004. –B.163.
5. Rahimov A. O‘zbek romani poetikasi, 1993. –B.21.
6. Xudoyberdiyev E. Adabiyotshunoslikka kirish. – Toshkent.
7. Umurov H. Adabiyotshunoslik nazariyasi, Toshkent., 2004.–B. 122-23.
8. Ulug‘ov A. Adabiyotshunoslik nazariyasi. – Toshkent., 2018.–B.76.

SHOYIM BO‘TAYEV HIKOYALARIDA MA’NO KO‘CHISHI VA UNING TAHLILI

Mo‘ydinov Muhammadzoir Zafarjon o‘g‘li,
Qo‘qon davlat pedagogika instituti
erkin tadqiqotchisi
muydinovmuhammadzoir@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur maqolada o‘zbek adabiyotida hikoyachilik va hikoyada so‘zlardan yetarli darajada foydalanishning o‘ziga xosligi yoritilgan bo‘lib, aynan Shoyim Bo‘tayev hikoyalaridagi asl ma’no va ma’no ko‘chishi tahlil qilingan. Shu

ma’noda XXI asrda yozilgan o‘zbek hikoyalarining estetik qiymati, mavzu kolami, badiiy saviyasi, yutuqlari va boshqa qirralarini tasavvur etish uchun ushbu maqola Shoyim Bo‘tayev hikoyalariga asoslanib tuzildi.

Kalit so‘zlar: Hikoyachilik, falsafa, Shoyim Bo‘tayev, detall, tafakkur, ong, adabiyot, tahlil, tavsir, sharq, uyg‘onish davri, so‘z san’ati.

Abstract: In this article, the peculiarity of story-telling and sufficient use of words in the story in Uzbek literature is highlighted, and the original meaning and meaning and meaning transfer in Shoyim Botayev's stories are analyzed. In this sense, this article was compiled based on the stories of Shoyim Botayev in order to imagine the aesthetic value, subject matter, artistic level, achievements and other aspects of Uzbek stories written in the 21st century.

Key words: Storytelling, philosophy, Shoyim Botayev, detail, thinking, consciousness, literature, analysis, interpretation, east, renaissance period, art of words.

Har qanday badiiy asarning ta’sirchanligini unda qo‘llanilgan badiiy tasvir vositalari ta’minlaydi. Ularsiz badiiy asar quruq va zerikarli bo‘ladi. Chunki kitobxon uchun asarda qalamga olingan voqealargina muhim emas, balki, voqealar qanday ifodalangani ahamiyatlidir. Yozuvchining mahorati badiiy tasvir vositalarini qay darajada qo‘llay olishi bilan aniqlanadi. Badiiy asar uslubi faqat uning tiliga oid hodisa emas, balki tasvir vositalari, badiiy so‘z orqali ifodalangan badiiy asarning mavzu ko‘lami, obrazlar tizimi, kompozitsion qurilishi kabi unsurlariga ham taalluqlidir. Badiiy asarda tasvirlanayotgan narsani jonli tasvirlash, his-tuyg‘u va kechinmalarni yorqin ifodalashga xizmat qiluvchi vositalarni umumlashtirib "badiiy tasvir va ifoda vositalari" deb ataladi. Badiiy tasvir va ifoda vositalari badiiy tilning belgilovchi xususiyati emas, balki belgilovchi xususiyat bo‘lmish obrazlilik (tasviriylik) va emotsionallikni kuchaytiruvchi unsurlardir. Aytish kerakki, bu tushuncha adabiyotshunoslikda "poetik vositalar", "sintaktik figuralar", "stilistik figuralar" kabi nomlar bilan ham yuritiladi.

Hikoya - ma'lum bir joyda va vaqtda sodir bo‘lgan voqea. Shu qisqa bir janrda insonning butun bir hayoti ham ochib berilishi mumkin yoki hayotining bir qismini ham tasvirlab berish mumkin. Hikoyalarni xayoliy va hayotiy obrazlarda gavdalantirish mumkin. Shuningdek, ko‘p ijodkorlarimiz roman, qissa, doston va she'rlar yozish bilan birgalikda hikoya janridan ham yetarlicha foydalanishadi, xoh u xayoliy bo‘lsin, xoh hayoti. Zamonaviy adabiyotning asosiy epik janrlari hikoya, qissa va romandir. Hikoyaning bir tipi latifa yo masal kabi hayotdan bittagina epizodni aks ettirsa, boshqa bir tipi qahramon hayotidan (ya’ni uning uchun ahamiyatli) bir yoki bir-biriga uzviy bog‘liq (qisqa vaqt davomida kechgan) ikki-uch voqeani qalamga oladi. Ya’ni agar birinchi tip hikoya mohiyatan latifa va masalga (unda voqea hal qiluvchi ahamiyat kasb etadi) yaqinlashsa, ikkinchisida qissaga tomon siljish (unda qahramonning ahamiyati ortadi) kuzatiladi. Tasvirlanayotgan voqealarning yuz berish vaqti qisqaligi bois hikoyaning hajmi kichik, syujeti sodda, personajlari kam bo‘lishini taqozo etadi. Hikoyanavisning mahorati eng avval hikoyabop voqeani tanlay olishi bilan belgilanadi. Zero, har qanday voqea ham hikoyabop emas, ijtimoiy-estetik qimmatga molik voqeani tanlay bilish lozim.

Badiiy asarlarda o‘xshatish tasvir obyektini boshqa narsa-hodisaga o‘xshatish orqali yorqin va bo‘rttirib tasvirlashga asoslangan badiiy tasvir vositasi bo‘lib, bunda o‘xshatilayotgan narsa-hodisalar uchun umumiy belgi-xususiyatlarga tayaniladi. Bunday badiiy tasvir vositasi Shoyim Bo‘tayev hikoyalarining badiiyatini ta’minlashda muhim xususiyat kasb etgan. Masalan, adibning “Kunu tun” hikoyasidagi “omoch tortib borayotgan otdek zo‘riqib ishlayotgan erkak” jumlasidagi o‘xshatish orqali Dehqonboyning tunu kun mehnat qilib ro‘shnolik ko‘rmasligi, bunga sabab esa savodsizligi va o‘zbilarmonligi edi. Uning mashaqqatli mehnati jarayonini o‘xshatish vositasi orqali o‘quvchiga ko‘rsatgan. Yoki shu hikoyada ayolning nutqi orqali ifodalangan o‘xshatish vositasi davr muammolarini ham ifodalash uchun xizmat qilgan. “ – Suv qurigan, - dedi ayol. – Kelishda ko‘rdim, xotin-xalajlar chelaklarini ko‘tarib urush vaqtida nonga turganday ochirat turishibdi”. Bu nutq orqali qishloq ahlining ichimlik suviga bo‘lgan ehtiyojini ham

kuzatish mumkin. Yozuvchi aynan “urush vaqtida” deb urg‘u berishi, qishloqda suvsizlik muammosining qay darajada ekanligidan ham darak beradi. “Mo‘minning yeri” hikoyasida “Mo‘min o‘zini xuddi o‘g‘rilikka ketayotgandek his etardi” jumlasidagi o‘xshatish -dek qo‘shimchasi vositasida amalga oshgan. Mo‘min o‘z yerini ko‘rgisi keldi. Darsdagi naynov bolaning Mirzakarimboyni ijobiy obraz ekanligini yer voqeasi asosida izohlab bergani, “shu tirrancha bilganini men bilmasam-a”, degan o‘y ich-etini kemirishi uni o‘z yeri tomon boshlab kelardi. Mo‘min o‘z yerini Xudoyor akaga bergisi yo‘q edi, lekin uning saxiy onasi o‘ylab o‘tirmasdan yerni foydalanish uchun unga berib yuboradi. Kampirning bu holati, ya’ni saxiyligini adib quyidagi o‘xshatish vositasida tasvirlaydi: “Ammo kampir saxiy edi. Orqa oldini o‘ylab o‘tirmasdi. Hech narsasi bo‘lmasayam, hamisha hammaga nimadir in’om etgisi kelib turardi. Shunday fursat tug‘ilganidan boshi ko‘kka yetguday bo‘ldi”. “Hisomiddin al-Yog‘iy” hikoyasidagi o‘xshatish badiiy tasvir vositasi choparning ostonada paydo bo‘lishi bilan bog‘liq epizodlarda keltirilgan. “U boshiga mo‘g‘ulcha qalpoq bostirgan, egnidagi mo‘g‘ulcha po‘stinning junlari joni bor jonivornikiday hurpayib turardi”. Yozuvchi mahorati shundaki, sulton Alouddin Tarmashirinning asli mo‘g‘ullardan bo‘lganligini chopar portreti tasvirida bergan va uning ham mo‘g‘ul ekanligiga ishora qilgan. Choparning egnidagi po‘stinining junlari xuddi joni bor jonivornikiday xurpayib turishi mo‘g‘ullarning xarakteriga xos bo‘lgan jihatlarni ham ifodalagan. Adib sinekdoxa ko‘chim turi orqali choparning holatini namoyon etgan. “Chopar yelka osha o‘ziga tikilgan yuzlab nigohlardan bir zum talmovsiranib qoldi”. Yuzlab nigohlar masjidning liq to‘la ekanligini anglatadi. Hattoki, bu holatni yanada yorqinroq ifodalash uchun adib poygakda qolgan marokashlik sayyoh portretini ham keltirib o‘tadi. “Eshikka yaqin o‘tirgan, ko‘rinishidan-da, kiyinishidan-da bu yerlikka o‘xshamagan o‘ttiz-o‘ttiz besh yoshlardagi o‘rta bo‘y, katta-katta ko‘zlaridan mug‘ombirlikka qorishiq aql porlab turgan kishi qalingina po‘stin kiyganiga qaramay, o‘zini sovuqdan chetga olayotgandek beixtiyor siljib qo‘ydi”. Sultonning chopari masjiddagi unga tikilgan yuzlab nigohlardan xuddi o‘zini o‘zga sayyoradan kelib qolgandek his etadi. Tabiiyki, masjidning ruhi unga begona edi. Marokashlik

sayyoh portreti tasviridagi “o‘zini sovuqdan chetga olayotgandek beixtiyor siljib qo‘yishi” yozuvchining o‘xshatish vositasi asosida portret yaratish mahoratini ham ko‘rsatgan. Bundan tashqari, Shoyim Bo‘tayev Xidir buva portretini yaratishda epitetlardan foydalanganligini kuzatamiz. “Men bo‘lsam, og‘zimni lang ochganimcha uning moshguruch soqoliga, ingichka qon tomirlari “to‘rlagan” yuziga, salqigan qovoqlariyu qo‘y ko‘zlariga, yelkasiga…aqalli bitta odam ham sig‘ishi gumon bo‘lgan yelkasiga hayrat aralash boqib o‘tirardim”. Yoki “Qora sovuq” hikoyasida peyzaj tasviridagi epitetni keltirish mumkin: “Ufqdan osmonga qop-qora quyuq bulutlar ko‘tarilib kelayotgandi”. Ma’lumki, epitet yunoncha ilova etilgan, izohlovchi ma’nosini anglatuvchi badiiy sifatlashdir. Ya’ni narsa-hodisaning belgisini obrazli ifodalaydigan obrazli aniqlovchi. Demak, muallif asar kompozitsiyasida portret, peyzaj tasvirlarida epitetdan unumli foydalangan. Bu esa asar badiiyatini ta’minlashga xizmat qilgan. Til nuqtai nazaridan qaralsa, epitet hamisha aniqlovchi vazifasida keladi, lekin undan farqli ravishda badiiy funktsiyani bajaradi. Ko‘p hollarda epitet belgini ko‘chma ma’no orqali ifodalaydi va bu metafork epitet deb aytiladi. Biz tadqiqqa tortgan hikoyalar orasida ham metaforik epitetlarni uchratish mumkin: “Tolik boshidagi telpakni yulqib yechdi. SHunda uning qora terga botgani ma’lum bo‘ldi”. Misoldagi “qora ter” epiteti mashaqqatni ifodalaydi. Tolik talabadan olgan qarzini berish uchun uni juda ko‘p izlaydi, so‘rab-surishtiradi. Va oxiri topadi, uning yuzko‘zidagi qora terlar shu mashaqqat belgisidir. Ayni shu hikoyadagi “bu sovuq gap tufayli tuyqusdan u to‘nini teskari kiydi” jumlasidagi sovuq gap metaforik epitetni ifodalaydi. Badiiy asarda eng ko‘p qo‘llanuvchi ko‘chim turlaridan biri metaforadir. Metafora usulidagi ma’no ko‘chishida narsa-hodisalar orasidagi o‘xshashlikka asoslaniladi. Tabiatan, metaforani yashirin o‘xshatish deb atash mumkin. Yashirin o‘xshatish deb atalishiga sabab shuki, metaforada o‘xshatilayotgan narsa tushirib qoldirilgani holda o‘xshayotgan narsa uning ma’nosini bildiradi. Tabiiyki, bunda o‘xshatilayotgan narsalardan aynan o‘xshashlik talab qilinmaydi, ikki narsa hodisaga xos belgilardan birortasi asos uchun olinadi. Masalan, “Kuz nafasi seziladi. Etni junjiktiradigan izg‘irin” jumlasida kuz havosining hukm surayotganligi ifodalangan.

Kuzning tasviri asar qahramoni hayotining kuzak pallasidan darak. Hikoya qahramonining umr bekatlaridan nishona. Aslida Dehqonboyning xotini endigina qiriqlarni qoralayotgan ayol. Lekin uning “yuzidagi, peshonasidagi chuqur-chuqur ajinlardan, sochlarining oqidan oltmishga kirgan kampir deb o‘ylash hech gapmas”. Hayotda ro‘shnolik ko‘rmagan, o‘zbilarmon, savodsiz er orqasidan rohatu farog‘atda yasholmagan ayolning portret chizgilaridan ham peyzajning ayol portretiga uyg‘un holatini sezish qiyin emas. Yoki “Tepada tund va xira osmon…..” jumlasida ham tund va xira osmon Dehqonboy ayolining kayfiyati, ruhiyati bilan uyg‘unlashgan. U o‘zining haq-huquqlari to‘g‘risida bir og‘iz ham aytishga botinolmaydi. Uning hayoti go‘yo tund osmonday, qalbi xiralashgan. Dehqonboyning “oyog‘i ostida ayoli tumshug‘ini tizzasining ko‘ziga tiraganicha mo‘ltirab turar, nima qilarini bilmayotganday edi”. Mazkur parchada ham ayolning “tumshug‘ini tizzasining ko‘ziga tirashi” va mo‘ltirab o‘tirishi nochor ahvolda qolgan holatini tasvirlaydi. Kitobxon Dehqonboyning turmush tarzini xona interьeri tasviri orqali ham anglaydi: “Uyga yetib kelishlari bilanoq ayol eski-tuski ko‘rpalarni to‘shab, joy hozirladi”. Eski-tuski ko‘rpa to‘shashi uning yashash sharoitini ko‘z o‘ngimizda namoyon etadi. Yoki “Pastak shiftli kulbada Dehqonboy aka hamon to‘lg‘ona-to‘lg‘ona “oh” urib yotardi” kabi misol ham Dehqonboyning turmush tarzini ko‘rsatgan.

Shoyim Bo‘tayevning so‘z jilosidan oqilona va kerakli o‘rinlarda foydalanib, mahorat bilan ishlangani quyidagi satrlarda ko‘rinadi:” Hech kimning yetti uxlab tushiga kirmagan, aslida, ko‘zni sal kattaroq ochib qarasa, har qanday odam ko‘ra oladigan oddiy, ayni paytda g‘aroyib voqea sodir bo‘lgan shaharning bodu havosi, meva-chevasi va boshqa mayda-chuydasi haqida mehmon irimiga bo‘lsada bir og‘iz so‘z aytmagandi. U faqat shahar o‘rtasidan o‘tadigan, bir vaqtlar suvi zilolday bo‘lgan daryoning endilikda chiqindilarga to‘lib-toshib, bo‘tanaga aylanib, tuproq qal’adagi devday to‘lg‘anib oqib yotishini o‘z hikoyasiga qistirib o‘tgandi. Ba’zilar, ularning juda-juda inoq yashashlarini aytisharmish; ba’zilar esa aksincha gap tarqatisharkanki, osmondan tushib, yerdan chiqqandek ko‘payishib ketgan odamlarning bir-birlarini ko‘rishga ko‘zlari, otishga o‘qlari yo‘q, deyisharkan. Har

holda, bu yurimsak gaplarning qay biri to‘g‘ri-yu, qay biri bo‘htonligini ajrim qilish bo‘tana suvni ko‘rib turganday oson ish emas ekan.

Yozuvchi Mo‘minning ruhiy holatini “dili xuftonlanib chiqdi” tarzida tasvirlaydi. Mo‘min o‘z ishidan ko‘ngli to‘lmaydi. Yerini foydalanib turish uchun Xudoyorga topshirganidan qattiq afsus chekadi. Ko‘rinadiki, yozuvchi badiiy asarda tasvirlanayotgan narsani jonli tasvirlash, his-tuyg‘u va kechinmalarni yorqin ifodalash uchun tasviriy vositalaridan unumli foydalangan. Xulosa shuki, Shoyim Bo‘tayev hikoyalarida qo‘llanilgan badiiy tasvir vositalari asar ta’sirchanligini ta’minlashga xizmat qilgan.

O‘zbekiston respublikasi mustaqillikaa erishganidan so‘ng barcha jabhalarda bo‘lgani kabi ta`lim va fan sohasida ham turli hildagi yangilanishlar olib borilmoqda. Davrlar o‘zgaraveradi, unga mos ravishda taraqqiyot o‘zanlari ham. Biroq insoniyat oldidagi asosiy missiya bo‘lgan izlash-topish –qo‘llash amaliyoti hech qachon eskirmaydi. Insonlar savollar ichida yashaydi, biriga javob topilishi bilan keyingisi ko‘ndalang turadi. Albatta, yechimlar o‘z-o‘zidan kelinmaydi, buning uchun izlaniladi, kitoblar varaqlaniladi, ma’lumotlar to‘planilib tahlil qilinadi. Bu esa butun bashariyat ilm fanga muhtojligini anglatadi. Chunki, savollardan iborat olamda yashab bo‘lmaydi, qayerdadir ularga yechim topilishi shart. Hozirga qadar olimlar nafaqat yer sayyorasi, balki koinotdagi o‘nlab jumboqlarga yechim topdi, sirli hodisalarning sabab va oqibatlarini tahlil qildi, tushuntirdi. Ammo mo‘jizalardan iborat biz yashayotgan hayotda bilmaganlarimiz bilganlarimizdan ko‘p.

Yuqorida keltirilgan hikoyaning so‘zlari o‘z o‘rnida va yetarli darajada o‘quvchini o‘ziga tortib olishi ham hikoyaga nisbatan o‘zgacha qiziqish va jilo berib turadi.

Shoyim Bo‘tayev hikoyalari, birinchi navbatda, samimiyligi, ishontirish kuchi bilan kishini hayratda qoldiradi. Yozuvchi tasviridagi hamma narsa hayot hodisasi, aynan bo‘lib o‘tgan voqea, real hayotning bir bo‘lagi, epizodi bo‘lib gavdalanadi. Hikoyalarning ko‘pchiligi real hayotiy asosga ega, ular adibning turmushda o‘zi ko‘rgan, eshitgan hodisalardan, tanish kishilar hayotidan olingan. Avtor yoki

personajlar tomonidan aytilgan gaplarga, asardagi detallarga, voqealarga kitobxon ishonmasa, hatto shubha qilsa ham, asarning qiymati qolmaydi". Detalni tafsilotdan farq qimoq kerak. Tafsilotdan farqli o‘laroq, detal qisqa va ixcham bo‘ladi.Masalan, "Haykal" hikoyasidagi mana bu qismiga e`tibor beraylik: "Birov biron narsa xarid qiladimi-qilmaydimi — farqsiz, kirib kelib, besh-olti kishi sig‘adigan xarrakka o‘tirib oladi. Negaki, terifurushning uzoq-uzoq yurtlardan yo‘qlab keladigan oshnolari bisyor. Ular shunchalik ko‘p narsalarni bilishadiki, eshitib yoqangni tutamlaysan, tavba, tarvuzday bir kallaga shuncha gap sig‘adimi-ya, deya hayron qolasan".

Xulosa qilib aytganda, hikoyachilik bu shunchaki ma'lum syujetga asoslangan voqelik yozish emas, balki aynan shu syujet orqali o‘quvchiga ezgulik ulashish. Bugungi zamonaviy hikoyalar ayni shunaqa faqat voqelik asosida yozilayotgani biroz achinarli. Lekin guruch kurmaksiz bo‘lmaydi, deganlaridek, ayni shu kurmaklar zamonaviy hikoyachilikka berilgan aksariyat ta'riflarning sababidir. Hikoya yozuvchi tilga olgan davr va ayni hikoya yozilayotgan davr o‘rtasidagi masofa saqlanishi lozim. Hikoya qahramonlariga to‘xtalsak, biz o‘zbek xalqi qadim-qadimdan bolalarimizga ayni hikoyalar, ertaklar aytib ularga axloqni, odobni o‘rgatib kelganmiz. Abdulla Oripov ta'kidlaganidek, Sharqqa xos donishmandlik bilan yo‘l tutganmiz. Shu boisdan yozilajak hikoyalarimizning bosh qahramonlarida butun millatga ta'sir etajak xususiyatlarni ifodalashimiz kerakligini unutmaylik.

Har bir sohani o‘z taraqqiyot yo‘li bor. Bunda tajribalar, davlatlar, soha harakatini ta'minovchi ishtirokchilar, ularning tili, millat-u mentalitetiga qarab turlicha shakllanadi. Amalda qo‘llanilganlarning barchasi ham omadli bo‘lavermaydi. Ularda samara va samarasizlik koeffitsienti yonma-yon yuradi. Ammo, tahlil, o‘rganish, taqqoslash kabi indukatorlar ham borki, ular qilinajak yangiliklar muvafaqqiyatini 70 foizga bo‘lsada kafolatlaydi. Shuning uchun butun dunyo tajribalarini sinchiklab o‘rganish va tahlil qilish va shu asosda yangi bilimlar yaratish doimo oldinda turadi. Tarixiy matnlarni tahlil qilish orqali talabalardagi

aynan kreativlikka oid yangidan yangi bilimlarni shakllantirib borish esa bugunning dolzarb masalalaridan biri bo‘lib qolaveradi.

Ta’lim , fan va izlanish olib borish chegara bilmaydi, balki eng yangi bilim va ko‘nikmalarni ulashish orqali insoniyatni taraqqiyotga yetaklaydi, bir nechta xalqlar taqdiriga daxldor bo‘lgan muammolarga birgalikda yechim topish orqali mamlakatlar orasidagi do‘stlik va hamkorlik rishtalarini mustahkamlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Quronov D., Sheraliyeva M., Mamajonov Z. Adabiyotshunoslik lug‘ati. – Toshkent, 2013. – B.382.

2. Shoyim Bo‘tayev. Shamol o‘yini. – Toshkent, “Yozuvchi” nashriyoti, 1995. – B.151.

3. Shoyim Bo‘tayev. Ko‘chada qolgan ovoz. – Toshkent, ma’naviyat, 2005. – B.236.

4. Oripova, G. M., & Tolibova, M. T. Q. (2021). Composition Of Modern Uzbek Stories. The American Journal of Social Science and Education Innovations, 3(03), 245-249.

ZAMONAVIY ADABIY JARAYON VA ADABIYOTSHUNOSLIK MASALALARI

Oripova Kamolaxon Erkinjon qizi

Qo‘qon DPI Xorijiy filologiya fakulteti

o‘qituvchisi

Qodirova Gulhayo

Qo‘qon DPI Xorijiy filologiya fakulteti

3- bosqich talabasi

Annotatsiya: Zamonaviy adabiy jarayon va adabiyotshunoslik masalalari adabiyotning o‘zgaruvchan tabiatini, jamiyatdagi rolini va yangi tadqiqot

ISTIQLOL DAVRI ROMANLARIDA TEMURIY MALIKALAR SIYMOSI IFODASI……..398

Guljaxan DOSHANOVA
SIROJIDDIN SAYYID DOSTONLARINING MAVZUVIY JIHATLARI XUSUSIDA…….405

Moxira SADULLAYEVA
HIKOYA SYUJETIDA BADIIY PSIXOLOGIZM QO‘LLANISHINING O‘ZIGA XOSLIGI…….411

Muhammadzoir MO‘YDINOV
SHOYIM BO‘TAYEV HIKOYALARIDA MA’NO KO‘CHISHI VA UNING TAHLILI……416

Kamolaxon ORIPOVA , Gulhayo QODIROVA
ZAMONAVIY ADABIY JARAYON VA ADABIYOTSHUNOSLIK MASALALARI……...424

Muxlisa HAFIZOVA
G‘AFUR G‘ULOM FALSAFIY SHE’RIYATINING ERKIN VOHIDOV IJODI SHAKLLANISHIDAGI AHAMIYATI……..430

Munira NIYAZOVA
A.YO‘LDOSHEVNING “SUNBULANING ILK SHANBASI” QISSASI SENTIMENTAL NASR NAMUNASI SIFATIDA…….435

Obidaxon FAYZULLAYEVA
SHE’RIY TURKUMLARDA LIRIK QAHRAMON MASALASI……441

Zarnigorxon MAVLONOVA
USMON AZIM LIRIKASIDAGI KECHINMA TASVIRIDA RANG DETALINING QO‘LLANILISHI……448

Sardor JO‘RAQULOV
O‘ZBEK SHE’RIYATIDA QIT’A JANRI TADRIJI…….453

Maxliyoxon TURDIYEVA
SAID AHMADNING ISTIQLOL DAVRI HIKOYALARIDA OBRAZLAR TALQINI…….458

Shahnozabonu SOATOVA
‘‘OSHIQ’’ TURKUM DOSTONLARI: ‘‘ASIL VA KARAM’’ DOSTONIDAGI OBRAZLAR TALQINI…….464

5-SHO‘BA. ADABIY PUBLITSISTIKA VA TARJIMA MASALALARI

Sevara SALIMOVA
TARJIMA ASARLARNING JAHON ADABIYOTIGA TA’SIRI……468

Xosiyat ABDUQAHHOROVA
TERMINOLOGIYA VA UNING TARAQQIYOTI……...471